

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**EXEGESIS || DIVINAE ATQVE || HVMANAE KOI-||nōnias. ||
Autore PETRO BOQVINO || D. Theologo.|| ... ||**

Bouquin, Pierre

Heidelberg, 1561

Cap. VIII. De doctrina

[urn:nbn:de:bsz:31-248509](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-248509)

atq; diligentissimus capite Evangelicæ historiæ 17 refert.

De doctrina.

CAP. VIII.

Doctrina primas partes tenet.
INter hæc Spiritus sancti organa humanæq; salutis, ut ita loquar media principem locum tenere Evangelij prædicationem, euidenter demonstrant partim ipsa Apostolicæ dimissionis formula, partim rerum ipsarum natura, uis & usus. Nam Apostolos suos cum ablegaret Christus ipsis Evangelij prædicandi partes imprimis mandauit, doctrinæ summa etiam paucis exposita. Eò referri potest, qd Paulus sibi non baptizandi, sed prædicandi Evangelij munus mandatum fuisse scribit. Pertinet etiam huc quod idem Apostolus in formulis quas Timotheo & Tito de eligendis constituendisq; Ecclesiæ Episcopis, in primis flagitat quæ ad docendi Evangelij munus pertinent. Quid, quòd tituli

Matthæi,
Marci &
Luc. ult.

1 Cor. 1.

1 Tim. 3.
Tit. 1.

tituli
 officij
 petiti,
 rerum
 dubium
 nias on
 que eo
 & quo
 ad con
 gustini
 decanta
 mentū,
 si illud
 mentur
 ratione
 to uerò
 est, fere
 istam il
 quente
 cō Pa
 nuncu
 agnou
 diuina
 causan

tituli quibus partim ornantur, partim
 officij admonentur sui, ferè inde sunt
 petiti, & ad eam partem alludunt. Ad
 rerum naturam quòd attinet, extra
 dubium est uerbum hoc, ad caremo-
 nias omnes se habere animæ instar: ut
 quæ eo si destituantur, mortua res sine
 & quod uulgo dicitur *λωφὸν πρὸς ὅσω*.
 Id confirmat euidentissimè illud Au-
 gustini peruilgatum, imò omnium ore
 decantatum, Accessione uerbi ad ele-
 mentum, fieri sacramentum: adeò sanè ut
 si illud desit, hoc nudum maneat ele-
 mentum. Nemo etiam est qui uerbo
 rationem formæ non ascribat, elemen-
 to uerò & ceremoniæ, quod materiæ
 est, ferè tribuitur. neq; immeritò, cum
 istam illud uelut uiuentem efficiat, lo-
 quentemq; reddat. Non abs re profe-
 ctò Paulus Euangelium *δὴναμὴν θεοῦ* Rom. 1.
 nuncupat. apparet eum sensisse, atq;
 agnouisse, esse hoc illustre in primis
 diuinæ potentiae organum. Atq; ob
 causam eandem doctrinam istam præ-
 clarè

clarissimis atq; significantissimis titulis passim ornari atque commendari legimus. Est autem in isto toto genere diligenter obseruanda forma loquendi, & uelut phrasis Spiritus sancti, nō dissimilis ei de qua nō nihil superiore cap. diximus. Tribuere subinde solet externo instrumento, quod ipse per instrumentum prestat atq; efficit. Potentiam Dei ideo nominat, q̄ Deus suam potentiam per illud mirabiliter exerat. Sic efficientiam fidei, ei tribuere uidetur Paulus, quam tamen Dei ipsius singulare donum esse disertè a libi significat: Euangelium etiam salutis atq; gratiæ nominat, quæ tamen Spiritus S. dona esse constat. Verum ita loquitur, quia ad hæc præstanda Euangelij utitur prædicatione. Apparet autem ipsum talibus dicendi formis uti, ut animos nostros exsuscitet, & inflammet ad studium cœlestis huius doctrinæ, & ne inducamus in animos nostros, ut eam contēnamus, quam

Rom. 10.

Eph. 2.

Phil. 1.

Eph. 1.

Act. 20.

quam tanti facit Deus. Quare excusa-
 tione nulla, sed grâuissima poena di-
 gni sunt, & eam aliquando pendent
 huïns doctrinæ cōtemptores, siue E-
 picurei illi & securi sint, siue superbi
 & arrogantes, qui uel eruditionis suæ
 opinioe inflati, uel ἐὺβροτασμοῖς nescio
 quibus fidentes, diuinissimum istud
 atq; augustissimum Spiritus sancti or-
 ganum aut rident, aut aspernantur.

Cæterum consideratione etiam di-
 gnissimum est, quòd passim non sim-
 pliciter Euangeliū, sed Christi Euan-
 geliū nuncupat. Admonemur enim
 eo titulo, doctrinæ huïus Christum
 eumq; totum, esse quod dici solet, ma-
 teriam seu *ὡς ἐστὶν ὁ Χριστός*, hoc est uersari to-
 tam in Christo exponendo. Nam et
 mysterium diuinæ & humanæ con-
 iunctionis in una Christi persona tra-
 dit, & explicat totum ipsius officium,
 nempe partem utramq; ut prius mo-
 nuimus. quarum hæc summa & finis
 est, ut nos Deo aggreget seu adiu-

gat,

Euangeliū,
 Christi esse
 dicitur.

gat. Per istam uerò doctrinā describi, imò ut uiuis coloribus exprimi Christum luculenter testatur Paulus, cum disertè scribit ad Galatas, sic sua prædicatione depictum eum fuisse, ac si sub oculos ipsis fuisset positus, atq; inter ipsos crucifixus. In hoc uerò uno totam hanc uersari et cōtineri doctrinam Euangelicam euidenter testatur eiusdem Apostoli locus alter, qui extat 1. Cor. 2. quo significat cum apud ipsos ageret, unum Christum, eumq; crucifixum scire se existimasse. Quid enim aliud est quàm in eo uno omnes suas cogitatiōes recubuisse, & in hoc solum ipsum incubuisse, ut eum crucifixum Corinthiis exponeret, credendumq; proponeret? Nam doctrina hæc ipsum continet totum, totumq; offert, & credenti confert. scitè enim cum Paulus dixisset, potentiam esse Dei, mox subiecit, Cuius credenti. Nō est sanè quod quisq; uim ullam esse putet in nuda uerbi recitatione

aut

aut pronuntiatione. ea enim est magica incantationis imaginatio, non Christianæ pietatis persuasio. Scitè profectò ait Augustinus efficax esse uerbū non quia dicitur, sed quia creditur. Porro libros quibus ea doctrina continetur, atq; exponitur, instar tabularum habeo, habendaq; esse iudico. quibus etiam testamenti appellationem tributam esse uidemus. De eorum uerò numero, doctrinæq; partitione, nō magis quàm de eius intelligendæ interpretandæ ue ratione ut dicam, nunc nihil est opus.

De Sacramentis.

CAP. IX.

PRædicationi Euangelij attexenda esse quæ sacramenta appellare iam inde ab ipsius ferè Ecclesiæ incubulis obtinuit usus, ipsa etiam uerba Christi Apostolos suos ad hoc munus obeundum amandantis, primùm adeò euidenter demonstrant, ut aperte impius sit oportet qui inficiari audebit,

e debet,